

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 244/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. K., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 129/2008 zo 16. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2009 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obo 129/2008 zo 16. marca 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom zo dňa 16. 03. 2009 pod č. k. 6 Obo 129/2008 v konaní o odvolaní sťažovateľa ako žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 05. 2008 č. k. 3 Cb 9/2007-173 odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 05. 2008 č. k. 3 Cb 9/2007-173 potvrdil, a súčasne žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol o odvolaní sťažovateľa podanému proti rozsudku súdu prvého stupňa meritórnym konečným rozsudkom bez pojednávania (verejného prerokovania) úplne neočakávane bez toho, aby predtým podľa § 211 ods. 1 OSP vyzval sťažovateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí jeho odvolania uvedených v § 205 ods. 1 a 2 OSP (ide o náležitosť spočívajúcu v uvedení toho, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny), ktoré sťažovateľom podané odvolanie evidentne nemalo, nakoľko ani Krajský súd v Bratislave nevyzval sťažovateľa podľa § 209 ods. 1 OSP aby chýbajúce náležitosti odvolania doplnil. Vyššie-uvedené skutočnosti sú zo súdneho spisu zrejmé. V súlade so zásadou právnej istoty sťažovateľ očakával, že súd ho ešte pred rozhodnutím o jeho odvolaní vyzve na základe vyššie-uvedených ustanovení OSP na doplnenie chýbajúcich náležitostí jeho odvolania, čo sa však vôbec nestalo, pričom na základe, poslednej novely OSP odvolací súd rozhodol vo veci samej rozsudkom dokonca bez pojednávania, a aj bez zaplatenia súdneho poplatku za podanie odvolania sťažovateľom, čím sa rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, stal pre sťažovateľa úplne neočakávaným bez toho, aby mu bolo umožnené svoje odvolanie doplniť o chýbajúce náležitosti, a tak v súlade s OSP vyargumentovať dôvody ním podaného odvolania. Odvolací súd dokonca v odôvodnení svojho rozsudku aj poukázal na to, že sťažovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, z ktorých vyvodzuje dôvody pre odvolanie. V nadväznosti na to sa sťažovateľ domnieva, že odvolací súd sa nemohol z uvedeného dôvodu odvolaním sťažovateľa ani dostatočne zaoberať a svoj rozsudok ani dostatočne

odôvodniť, čím je odvolacie konanie postihnuté takými vadami, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie-uvedené sme toho názoru, že Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim rozsudkom zo dňa 16. 03. 2009 č. k. 6 Obo 129/2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko mu svojim postupom a týmto rozhodnutím obmedzil právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.“

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol, že:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 03. 2009 č. k. 6 Obo 129/2008 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 03. 2009 č. k. 6 Obo 129/2008 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 55/05, I. ÚS 213/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z toho postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery

všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00), ako aj niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v predchádzajúcich (inštančných) konaniach všeobecného súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 129/2008.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa ustanovenia § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205a ods. 1 OSP sú stanovené dôvody, podľa ktorých možno odôvodniť odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu.

Podľa ustanovenia § 209 ods. 1 OSP sú upravené úkony súdu prvého stupňa vo veci podaného odvolania.

Ustanovenie § 211 ods. 1 OSP upravuje konanie na odvolacom súde.

Sťažovateľka vytýka najvyššiemu súdu, že rozhodol rozsudkom bez pojednávania bez toho, aby ju vyzval na doplnenie chýbajúcich náležitostí jej odvolania.

Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 6 Obo 129/2008 okrem iného uviedol:

«Žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu žalobcu.

Má za to, že prvostupňový súd sa so všetkými skutočnosťami náležite vysporiadal a žalovaný preto považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za vecne správne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a žalobcu zaviazal na znášanie trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. §214 ods. 2 O. s. p. a dospel k názoru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje z čl. VII bod 6 Koprodukčnej zmluvy, ktorú sporové strany uzatvorili 16. novembra 1998.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že predmetná Koprodukčná zmluva zo 16. novembra 1998 je neurčitá. V článku I. bod 2 chýba dátum schválenia literárneho scenára filmu „...“. Z výpovede svedka Mgr. Š. D. (č. l. 163) vyplýva, že keď Koprodukčnú zmluvu podpisoval, literárny scenár bol určite schválený. Dátum a ani dôkaz o tejto skutočnosti nepredložil.

Zo svedeckej výpovede autora scenára S. Š. vyplýva, že jediný, kto mal možnosť jeho scenár použiť, bola agentúra R., so spoločnosťou A. neuzatvoril žiadny zmluvný vzťah na výrobu filmu, ani tento scenár im oficiálne neposkytol. Nedal im súhlas na použitie scenára ani ústne, ani písomne (č. l. 77).

Z tejto výpovede svedka - autora scenára a následne zmluvy o koprodukcii -čl. I bod 2 jednoznačne vyplýva, že spoločnosť A., s. r. o. B. v zmysle čl. III bod 8 nezabezpečila autorské práva, čím sa stala Koprodukčná zmluva nerealizovateľnou.

Odvolací súd poukazuje aj na čl. III bod 6 záväzok žalovaného uhradiť priamy finančný vklad v splátkach v určených lehotách, ktoré žalovaný neuhradil a žalobca tejto splátky nežiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané odstúpenie od zmluvy žalovaného, a preto žalobcovi nevzniklo právo na zmluvnú pokutu podľa čl. VII pod 6 Koprodukčnej zmluvy. Z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd poukazuje záverom na odvolanie žalobcu, ktorý v odvolaní neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, z ktorých vyvodzuje dôvody pre odvolanie.»

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu uvádza, že tento sa zreteľne a jasne vysporiadal s námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní. Je iluzórne, aby všeobecný súd vyzýval sťažovateľku na doplnenie jej odvolacích dôvodov, ktoré by zvrátili zistený skutkový stav a privodili zmenu petitu rozhodnutia v jej prospech.

V konečnom dôsledku ani v konaní pred ústavným súdom sťažovateľka neuviedla nové skutočnosti, pre ktoré by malo byť rozhodnutie najvyššieho súdu arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené. Aj v konaní pred ústavným súdom poukázala na zákonnú možnosť vyzvať sťažovateľku na doplnenie odvolania.

Ústavný súd pripomína svoju judikatúru, podľa ktorej ak rozhodnutie nevykazuje arbitrárnosť ani svojvôľu, nemožno ho považovať za odmietnutie spravodlivosti a nemôže viesť k záveru o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podobne aj nevyhovenie odvolacím dôvodom, neúspech v konaní a ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, sa nemôže považovať za porušenie práv a slobôd, ktoré by malo za následok odmietnutie spravodlivosti, a nemôže

viest' ani k záveru o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v rozsudku najvyššieho súdu nezistil, že by závery tam uvedené boli svojvoľné alebo v zjavnom rozpore s vynesným výrokom, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd v tomto prípade nemá žiaden dôvod zasiahnuť do rozhodnutia najvyššieho súdu alebo jeho záverov.

Tvrdenie sťažovateľky preto podľa názoru ústavného súdu sleduje len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré pre ňu skončilo nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s pojmom práva na spravodlivý proces a s porušovaním jeho princípov.

V prípade sťažovateľky nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie označených základných práv a práv vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ale toto jej právo bolo v celom dôsledku realizované, aj keď v rozpore s jej vnútorným presvedčením.

Táto vnútorná nespokojnosť s obsahom rozhodnutia všeobecného súdu nie je dôkazom neústavnosti tohto rozhodnutia a nemá ani za následok povinnosť ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

Ústavný súd poukazuje na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takému uplatneniu.

Také odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (§ 211 OSP).

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 176/05).

Vychádzajúc z týchto úvah ústavný súd nezistil žiadnu spojitosť medzi namietaným porušením základných práv sťažovateľky a rozhodnutím najvyššieho súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnenú. Keďže sťažnosť odmietol, bolo mimo ďalšieho právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009